პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით

ხუთშაბათი, 15 მაისი 1924 წ.

წელიწადი მეოთხე

ფასი 5 კაპ. ჩერ.

წითელი ალმური

№ 498 ჰ. მ. დ. პოლიტ-განყოფილების ყოველდღ. გაზეთი

რედაქც. მის. ტფ., ჯორჯიაშვილის ქუჩა № 8. საველე ელ. 85.

განცხადების ფასი პირველ გვერდზე 40 კაპ.—მეოთხეზე 20 კაპ. ჩერვონ ნეკ. ნომპარელის სტრიქონი
სამგლოვიარო განცხადება 3 მან. ჩერვ. განცხადებები მორიგ ნომერში მიიღება მხოლოო 1 საათამდე

პოლიტიკური კრიზისი გერმანიაში.

როგორც მოსალოდნელი იყო, არჩევნების დამთავრების შემდეგ, გერმანიაში პოლიტიკური კრიზისი შეიქნა. ზომიერ პარტიების დამარცხებამ ნათელყო, რომ კოალიცია ამ პარტიებს შორის შეუძლებელია. დიდი კოალიციის იდეა გაკოტრდა. არჩევნებმა ეს დამტკიცა.

არც ერთ ზომიერ პარტიას დამოუკიდებლად კაბინეტის შედგენა არ შეუძლია. ს ძალიან კარგად იციან ნაციონალისტებმა და ისინი მარკს—ბურჟუაზიის მთავრობის გადადგომას მოითხოვენ. ისინი მიისწრაფიან საკუთარ მთავრობის შედგენისაკენ. რეიხსკანცლერის კანდიდატებათ თავიანთ კაცს, ფონ-პიულოვს ასახელებენ.

ფონ-პიულოვი „უპარტიო“ პოლიტიკური მოღვაწეა. მაგრამ ის სავსებით გამოხატავს ნაციონალისტების პროგრამას. პიულოვი გერმანიის იმპერიალიზმის ერთ-ერთი ბურჟოთაგანია. მართალია ის „უპარტიოა“, მაგრამ იმპერიალისტია.

ნაციონალისტებს დიდი იმედი აქვთ კაბინეთის შედგენის. ეს იმედები უსაფუძვლო არ არის. ნაციონალისტებს მხარს დაუჭერენ აგრარიები, ტევტონიური პარტია (გერმანიის ფაშისტები) ერთი ცნობის მიხედვით ცენტრი და სახალხო პარტია მხარს დაუჭერენ ნაციონალისტებს მთავრობის შედგენის დროს. ეს დასაშვებია. აღნიშნულ პარტიებს და ნაციონალისტებს შორის დიდი განსხვავება არ არის. მით ეხლა უფრო შესაძ ებელია მათი შეთანხმება, რადგანაც ნაციონალისტები ჯერ-ჯერობით უარს აცხადებენ მონარქიის რესტავრაციაზე (აღდგენა).

არც სოციალ-დემოკრატია გაიღაშქრებს ნაციონალისტების წინააღმდეგ. როგორც კომინტერნის მოწოდება აღნიშნავდა ამას წინათ, სოციალ-დემოკრატია ფაშიზმისაკენ იხრება. ცხადია, რომ ნაციონალისტებს შეურიგდება გერმანიის სოც. დემოკრატია. ამის დამადასტურებელი ფაქტები ბევრი მოიპოვება. სოციალ-დემოკრატიის წარსული მოღვაწეობაში. იმითი გახსენება ეხლა არ არის საჭირო.

ერთად-ერთი ძალა, რომელიც გაილაშქრებს ნაციონალისტების წინააღმდეგ ეს არის—კომუნისტური პარტია. გერმანიის კომპარტია აამქმედებს მუშათა კლასს ბურჟუაზიის დიქტატურის წინააღმდეგ, მაგრამ ის დაეყრდნობა არა არჩევნებს, არამედ პროლეტარიატის შეიარაღებულ ძალას, რომელსაც ფაუპირდაპირებს ნაციონალისტურ---ფაშისტურ —სოციალ-დემოკრატიულ გაერთიანებულ ფრონტს.

მაგრამ ნაციონალისტების მიზანი პარლამენტარულ საფუძვლებზე მთავრობის შედგენა როდია. ისინი სრულ დიქტატორობისკენ მიისწრაფიან. ჯერ ამის შეძლება მათ არ აქვთ. მაგრამ ისინი არც ერთი წუთით არ ივიწყებენ მონარქიის აღდგენას და მთელი ძალა-უფლების ხელში ჩაგდებას.

გერმანიაში დღეს შეუძლებელია ზომიერი, „კონსტიტუციონური“ მთავრობის არსებობა. გერმანიაში ორი უმთავრესი ძალა იბრძვის: ნაციონალისტ ფაშისტები ერთი მხრივ, და მუშათა კლასი კომუნისტურ პარტიის მეთაურობით, მეორე მხრივ. ნაციონალისტური დიქტატურა კიდევ უფრო დაიჩქარებს პროლეტარულ რევოლიუციას.

რადიო-დეპეშები

— საბჭოთა ინგლისის კონფერენციის მუშაობა ნაყოფიერად მიმდინარეობს.
— ბალეში კვლავ მოსდა შეტაკება კომუნისტებსა და ფაშისტებს შორის.
— მარროკოში აჯანყებულებმა დაამარცხეს ესპანელთა რაზმი.
— საფრანგეთის პარლამენტის არჩევნებში პუანკარე სასტიკად დამარცხდა.
— 1 ივნისისათვის პუანკარეს კაბინეთი შეიტანს განცხადებას გადადგომის შესახებ.
— სირიაში კვლავ სწარმოებს ბრძოლა, აჯანყებულთა და საფრანგეთის ჯარებს შორის.
— იაპონიის პარლამენტის არჩევნებში მთავრობის პარტია დამარცხდა.
— იტალიის ფაშისტებ შორის დიდი განხეთქილებაა.
— რუმინეთი სამხედრო სამზადისს შეუდგა ბესარაბიის საზღვრებზე რუმინეთის ოარი კოტრეუსი ჯარი სდგას.

საფრანგეთის პარლამენტის არჩევნების გარშემო.

ნაციონალური ბლოკის დამარცხება.

უკანასკნელი ცნობები ადასტურებენ ნაციონალური ბლოკის სრულ დამარცხებას.

ოფიციალური ცნობები არჩევნების შედეგების შესახებ, ადასტურებენ, რომ ნაციონალური ბლოკი, რომელიც მხარს უჭერდა პუანკარეს დამარცხდა. ამასვე ამტკიცებს ფრანგული პრესაც.

მინისტრთა საბჭოს სხდომა. პუანკარეს გადადგომა.

სამშაბათს პრეზიდენტ მილიერანის თავმჯდომარეობით შესდგა მინისტრთა საბჭოს კრება, შექმნილ მდგომარეობის გარშემო სათათბიროდ.

დღევანდელ სხდომაზე პუანკარემ აცნობა მილიერანს, რომ მას განზრახვა აქვს ჩააბაროს პრეზიდენტს კაბინეთის გადადგომის შესახებ 1 ივნისისათვის, როდესაც შეიკრიბება დეპუტატთა ახალი პალატა.

ახალი პალატის შემადგენლობა.

ოფიციალური ცნობებით,

დეპუტატთა შემადგენლობა ახალ პალატაში ასეთია: კონსერვატორები 20, რესპუბლიკანელები 117, მემარცხენე რესპუბლიკანელები—52, მემარცხენე დემოკრატები—75, რადიკალ სოციალისტები—139, რესპუბლიკანური სოციალისტები—35, სოციალისტები—102, კომუნისტები—29 და უპარტიონი 4.

მაკდონალდის შეხვედრა პუანკარესთან.

რეიტერის სააგენტო იუწყება, რომ პუანკარეს შეხვედრა მაკდონალდთან ან სულ არ მოხდება და ან გადაიდება საფრანგეთის პოლიტიკური მდგომარეობის გამორკვევამდე.

მაკდონალდი და გენდერსონი საფრანგეთში არჩევნების შესახებ.

მაკდონალდი დიდი სიტყვით გამოვიდა მუშათა პარტიის წევრ ქალების კრებაზე. თუმც პრემიერს პირდაპირ არ ულაპარაკია საფრანგეთში მომხდარ არჩევნების შესახებ მაგრამ მისმა მსენელებმა კარგად გაიგეს, რომ მას მხედველობაში ჰქონდა სწორედ ეს გარემოება, როდესაც განაცხადა: „მე არ ვიზიარებ იმ შეხედულებას, თითქოს ვინმეზე ძალდატანებით შეიძლებოდეს საერთაშორისო თვალჩაზრისით რაიმეს შეცვლა, მისი შეცვლა მხოლოდ მაშინ შეიძლება, როდესაც გონივრული შეხედულება და აზრით გაჟღენთება ევროპის ერებია.

მაკდონალდის შემდეგ მოლაპარაკე გენდერსონმა განაცხადა: „მე ვფიქრობ, რომ მშვენიერი მოძრაობა მშვიდობიანობის მიმართულებით, რომელიც უნდა ჩაითვალოს საფრანგეთში მომხდარ არჩევნების შედეგად, აუცილებლად მოხდა იმ პოლიტიკური გამოცდილებით, რომლითაც ხასიათდება ბრიტანეთის პრემიერის პოლიტიკა“.

ჩვენ და ისინი.

ინციდენტის გარშემო.

„ჩვენ არაფერი ვიცით“.

შტრეზემანის „ცეიტი“ ბრალს სდებს საბჭოთა პრესას კონფლიქტის გაბერვაში და ამტკიცებს, რომ საგარეო სამინისტრომ ამის შესახებ არაფერი იცოდა. თუ პოლიციამ ჩაიდინა ძალმომრეობა, მთავრობამ გამოსთქვა თავისი მწუხარება ამის გამო. გაზეთი ამტკიცებს, რომ გერმანიის პოლიტიკაში არაგვითარი გადახრა არ მომხდარა ს.ს.ს.რ. მიმართ,

ს. ს. ს. რ. მთავრობის მოთხოვნილება.

მომხდარ საბჭოთა-გერმანიის კონფლიქტის გამო, გერმანიის ელჩს, ბროკდორფ-რანცაუს ქონდა ხანგრძლივი მოლაპარაკება ამბ. ლიტვინოვთან 9 და 12 მაისს. სარწმუნო წყაროებიდან იუწყებიან, რომ საბჭოთა მთავრობამ წარუდგინა შემდეგი მოთხოვნილება: 1. ბოდიშის მოხდა პოლიციის მოქმედების გამო, როგორსაც მოითხოვს საერთაშორისო წესი, 2. დადასტურება 1921 წ. დაღებულ ხელშეკრულებისა, როგორც გარანტია, რომ მომავალში არ განმეორდება 3 მაისის ინციდენტი. დარბევის ინიციატორების და ხელმძღვანელების დასჯა და პოლიციის მიერ მიყენებულ ზარალის ანაზღაურება.

საბჭოთა-გერმანიის „ოკონის გზის კონფერენციის გადადება.

მოსკოვში ჩამოვიდა გერმანიის დელეგაცია საბჭოთა — გერმანიის რკინის გზის კონფერენციაზე დასაწრებლად, მაგრამ, ბერლინში მომხდარ ინიციდენტის გამო, კონფერენცია გადადდა.

ბუხარას წარმომადგენელის პროტესტი.

ბუხარას რესპუბლიკის სრულუფლებიან წარმომადგენელმა მოსკოვში იუსუფ-ზადემ საგარეო საქმეთა კომისარიატს მიმართა წერილობით, რომელშიც პროტესტს აცხადებს გერმანიის პოლიციის თავდასხმის შესახებ წარმომადგენლობაზე.

ჩვენ გერმანიასთან არ ვაჭრობთ.

სავაჭრო წარმომადგენლობაზე თავდასხმის გამო, გერმანიასთან შეწყდა ვაჭრობა.

გერმანიის ფირმები ძლიერ დაზარალდებიან.

გერმანიის ვაჭრობის შეწყვეტის გამო, ძლიერ დაზარალდებიან მათი ფირმები, რომელნიც დაინტერესებულნი არიან ჩვენი ნავთით.

საბჭოთა-რუმინეთის კონლიქტი იარაღდებიან.

რუმინეთის პრესის ცნობით, რუმინეთში ხდება ფარული მობილიზაცია და სათადარიგო ჯარის კაცებს იწვევენ სამსახურში. უნგრეთის არმის ყოფილი ოფიცრებს და „უნტერ-ოფიცრებს დებულობენ ჯარში იმ პირობით, მათ შეისწავლონ რუმინული ენა. ბესარაბიის საზღვარზე ორი კორპუსი სდგას, რომლის შემადგენლობა უდრის სამხედრო დროის შემადგენლობას. ამ ხმების გამო რუმინეთში სიძვირემ იჩინა თავი.

დიპლომატიური მოლაპარაკება.

რუმინეთის ელჩმა ათინაში საბერძნეთის საგარეო საქმეთა მინისტრს განუცხადა, რომ ხმები ს.ს.ს.რ. და რუმინეთის მოსალოდნელ შეტაკების შესახებ, უსათუოდ გამოწვეულია სამი წლის მობილიზაციის გამოცხადებით საზაფხულო აღლუმების გამო.

საბერძნეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა უპასუხა რუმინეთის ელჩს, რომ საბერძნეთი ჩაერევა ამ კონფლიქტში მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ბულგარეთი თავს დაესხმის რუმინეთს.

საბჭოთა-ინგლისის კონფერენცია.

სარწმუნო და საქმესთან კარგად გაცნობილ წყაროებიდან იუწყებიან, რომ ინგლის საბჭოთა რუსეთის კონფერენციის პლენარული სხდომა მოხდება 2 დღის შემდეგ. გაზეთების ცნობით ამ სხდომაზე მოხდება ყველაზე უფრო მნიშვნელოვან, პრეტენზიეების კომისიის მოხსენება.

პესიმისტური ხმების წინაღმდეგ დარწმუნებული არიან, რომ თუმცა კონფერენცია მეტად ნელა აწარმოებს მუშაობას მაგრამ ნაყოფიერადა.

ინგლისი ვაჭრობას დაგვიწყებს.

თემთა პალატაში კონსერვატორ პენნმ იკითხა, შესწყვეტს თუ არა ბრიტანეთის მთავრობა საბჭოთა დელეგაციასთან მოლაპარაკებას ამ მიზეზით, რომ ჰოლანდიისა და გერმანიის მთავრობებმა უარი განაცხადეს, ს. ს. რ. კავშირთან სავაჭრო ხელშეკრულების დადებაზე და მეორე მხრივ საბჭოთა დელეგაციის პოზიციის გამო ვალების უზრუნველყოფის საკითხში და მისი, საბჭოთა რუსეთის საგარეო ვაჭრობის სიმცირის გამო.

კლაინსი ამ შეკითხვაზე უპასუხებს, რომ სანამ მთავრობა თვითონ არ დარწმუნდება ამაში, მანამდე ასე არ მოიქცევა.

საბჭოთა დელეგაციის საპატივსაცემლო ბანკეტი.

საბჭოთა დელეგაცია დაესწრო კერზონ მოსლის ქალიშვილის თავისი ქმრით მუშათა პარტიაში მ ღებას, რომელიც გამართული იქნა დელეგაციის საპატივსაცემოთ.

დაესწრენ მუშათა და ლიბერალურ პარტიების წევრები.

საბჭოთა დელეგაციის მიღებას კენვორტისთან დაესწრენ გერმანიის, ოსმალეთის, შვეიცის, საბერძნეთის, ესტონეთის, დანიის და ჩინეთის დიპლომატიური წარმომადგენლები და ინგლის წარმომადგენლები დელეგაციაში: გრ ევორი, პიტერსი, ჩაუმენი, მუშათა და ლიბერალურ პარტიებს მოღვაწეები—ოგრედინ შელონი, ვაიზი და კოტსი.

საფრანგეთის არჩევნების შესახებ.

იმავე ბაზით.

გავასის საგენტო იუწყება, რომ ამომრჩეველები არჩევნების დროს ხელმძღვანელობდენ უმთავრესად შინაური პოლიტიკის საკითხის მიხედვით, ამისთვის ახალი პალატა ახლო მომავალში საგარეო პოლიტიკას არ შესცვლის. ექსპერტების მოხსენება დარჩება სარეპარაციო საკითხთან. მოსალოდნელი პუანკარეს წასვლა არ ნიშნავს იმას, რომ ახალი მთავრობა უარს ყოფს პუანკარეს მიერ წარმოებულ პოლიტიკას.

ემარცხენე ბლოკმა დაამარცხა პუანკარე.

ამბ. კაშენის განცხადება.

კაშენმა განაცხადა, რომ სოციალისტური პარტია, რომელმაც ვერ გადადგა გაბედული ნაბიჯი, იძულებული იქნება კომბინაციაზე წავიდეს ბურჟუაზიულ პარტიებთან მთავრობის არჩევის დროს. კომუნისტებმა ყველა მეშვბის ხმა მიიღეს პარიზის ოლქში.

განხეთქილება იტალიის ფაშისტებ შორის.

„ნიუ-იორკ ტაიმსის“ რომელი კორესპონდენტი იუწყება, რომ იტალიანური გაზეთების ფურცლებზე გაცხოველებული პოლიტიკა სწარმოებს ფაშისტების ორ ჯგუფთა „ლეგალისტებსა“ და „დიკელებს“ შორის. „ლეგალისტები“ მოითხოვენ, რომ იტალიანური ფაშიზმი უნდა გადმართოს მკაცრი კანონიერების გზით. „დიკელები“ კი მოითხოვენ დაუყონებლივ რეპრესიული ზომების მიღებას მთავრობისაგან ყველა მისი მტრების წინააღმდეგ.

პოლემიკამ იმდენად მწვავე ხასიათი მიიღო, რომ მუსოლინის გაზეთ „პოპოლო დიტალიამ“ საბრძოდ დანიახა მოეთავსებინა მუსოლინის ძმის ხელმოწერილი წერილი, რომელიც უკანასკნელად მოუწოდებს პარტიას დისციპლინისა და წესიერებისაკენ, პრემიერის დაბრუნებამდე სიცილიიდან. დღეს იტყობინებიან, რომ მუსოლინიმ გადასწყვიტა თავი დაანებოს სიცილიაში მოგზაურობას და დაბრუნდეს რომში, ემიგრაციის საკითხის შესახებ საერთაშორისო კონფერენციის გახსნის მიზეზით. სინამდვილეში მუსოლინის რომში დაბრუნება გამოწვეულია პარტიის რიგებში დაწყებულ უთანხმოებით.

„დიკელების“ ლიდერი, დეპუტატი ფარანაჩი თავის ორგანო „კრემონა ნუოვაში“ სწერს, რომ მუსოლინის არ ყოფნის დროს ფაშისტური რომ ვერ იძლევა სანუგეშო სურათს. მუსოლინის ორგანო „პოპოლო დიტალია“ სწერს: „უნდა ვაღიარეთ, რომ მთელი ეს დისკუსია მუსოლინის რომში არ ყოფნის დროს მეტად უადგილოა“.

ნიხრი „არისტოკრატებზე“

რომიდან იუწყებიან: 200,000 იტალიელი არისტოკრატებს, რომელთაც ჩამოერთვათ თავისი წოდება, მთავრობის დეკრეტის თანახმად, რომელმაც გააუქმა 1870 წლის შემდეგ პაპისაგან მიძღვნილი ტიტულები, შეუძლიათ ისევ დიბრუნონ გერკოგის წოდება შემდეგი ნიხრით: ტიტულისათვის 700,000 ლირა, მარკიზის—50,000 ლირა, გრაფის—40,000, ბარონის—30,000.

კაპიტალისტურ ქვეყნებში

საფრანგეთ-რუმინეთის მოლაპარაკება.

რუმინეთის ოპოზიციონურ წრეებში ფიქრობენ, რომ საფრანგეთ-რუმინეთის მოლაპარაკება მიიდგა კლდეს, რადგან საფრანგეთმა უარყო დუკას წინადადება სამხედრო ხელშეკრულების დადებაზე. ინგლისს—რუმინეთის მოლაპარაკება ბესარაბიის საზღვრების დაცვის გარანტიის შესახებ დამთავრდა უშედეგოთ.

ფაშისტური დემონსტრაციები გალეში.

გალეში მომხდარ ამბების გამო მუშებში საერთო აღელვებაა. შუა ღამემდე მუშები ჩაკეტილი იყვნენ სახალხო სახლის შენობაში.

საერთოდ მუშებმა დაყვეს ასეთ მდგომარეობაში 15 საათი. შეტაკების დროს მოკლული იქნა 3 მუშა და დაიჭრა 9, პოლიციელებისაგან მოკლულია ერთი და დაჭრილი ხუთი, სინამდვილეში უფრო მეტი. პოლიცია თხრილებს ამზადებს გალეს ახლოს და აშენებდენ ბარიკადებს, რომ საშველება არ ექნეს მუშებს ქალაქში შევიდენ. მოლტკეს ძეგლს იცავს განსაკუთრებული რაზმი.

ქალაქის ხელისუფლებამ ყოველგვარი დახმარება გაუწია ტეტონელებს. ეკლესიებში შესდგა საზეიმო ღვთის მსახურება. მუშათა კოოპერატივი და კომუნისტური გაზეთის „კრასენკაშვილი“ რედაქცია განხრიკეს. სხვა ქალაქების დელეგატები, რომლებიც იმყოფებოდენ შენობაში დაკავებული იქნენ. სდგება მასიური საპროტესტო კრებები, რომლებსაც აწყობს კომუნისტური პარტია. ღამით გალეს მიდამოებში კვლავ სწარმოებდა შეტაკებები კომუნისტებისა და ტეტონელებს შორის.

პრესის გამოხმაურება.

მემარჯვენე პრესა ზეიმობს გალეში მომხდარ ამბების გამო. „ფორვერტსი“ თავს იკავებს რა კომუნისტებზე თავდასხმისაგან, ბრალს სდებს ხელისუფლებას, და აღნიშნავს, რომ ხდება „პრუსიის ბავარიზაციაო“

1902 წ. დაბადებულთა გაწვევა წითელ ჯარში.

1. 1902 წ. დაბადებულ ახალგაზრდობას იწვევენ წითელი არმიის რიგებში შვებულებაში გაწვეულ იმ წითელ არმიელებს ნაცვლად, რომლებიც 1900 წ. 1901 არიან დაბადებული. ახალგაზრდობას იწვევენ სამხედრო საქმის რეგულიარულად შესასწავლად და იმ მუდმივი სამხედრო ძალის შესანარჩუნებლად, რომელიც ყოველწუთში შეძლებს შეიარაღებული წინააღმდეგობა გაუწიოს ყოველგვარ თავდასხმას ჩვენი მუშურ-გლეხური საბჭოთა რესპუბლიკის მტრების მხრივ.

2. წითელი არმია შექმნა ჩვენი ქვეყნის ყველა ხალხების მუშურ-გლეხურმა მასებმა. ჩვენი ბელადის ამხ. ლენინის მოწოდებით და რუსეთის კომუნისტური პარტიის (ბოლშევიკების) მეთაურობით. მან გაიმარჯვა ბრძოლაში მეფის გენერლების დენიკინის, იუდენიჩის, კოლჩაკის, ვრანგელის შეიარაღებული ბანდების და უცხოეთის კაპიტალისტების არმიების წინააღმდეგ, რომლებიც ცდილობდენ დაემხოთ საბჭოთა ხელისუფლება, აღიდგინათ მეფის, მემამულეების და კაპიტალისტების ძალაუფლება, დიბრუნებინათ მათთვის ოქტომბრის რევოლიუციის პირწარმოებული მიწა და ფაბრიკა ქარხნები.

3. წითელმა არმიამ ომის წლებში თავის რიგებში თავი მოუყარა 5 მილიონამდი მუშას და გლეხს. თავისი გმირობით და მეუღრეკლობით მთელი ქვეყნისა და მთელი მსოფლიოს მუშათა დახმარებით წითელმა არმიამ დაამარცხა ყველა მტრები, განდევნა ქვეყნიდან რუს და უცხოელ კაპიტალისტების შეიარაღებული ბანდები, აიძულა ყველა სასელმწიფოები შეეწყვეტათ შეიარაღებული ბრძოლა და უზრუნველჰყო მშვიდობიან შრომაზე გადასვლის შესაძლებლობა, სოფლის მეურნეობისა და ქალაქის მრეწველობის აღორძინებლად.

4. წითელი არმია შექმნილია ჩვენი ქვეყნის ყველა ხალხების მშრომელთა მიერ და თავის რიგებში ჰყავდა და ჰყავს წითელ არმიელები და მეთაურები ეროიკოროს, უკრაინელ ბელორუს, ქართველ, თათარ, სომეხ, ბაშკირელ, პოლონელ, გერმანელ და ებრაელ მუშა გლეხების წრიდან. წითელი არმია—მშრომელთა ერთიანი არმია არის, ის დაეხმარა ჩვენი ქვეყნის ყველა ხალხებს თავის კაპიტალისტებისა და მემამულეების მონობიდან განთავისუფლებაში და იცავს ყველა მათ საერთო მტრისგან. წითელი არმია არის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის მშრომელი მასების მიერ შექმნილი შეიარაღებული ძალა.

5. შეიარაღებული ბრძოლით და მთელი რიგ წლების განმავლობაში თავადდებული მშვიდობიანი სამეურნეო აღმშენებლობით, ჩვენ მივაღწიეთ იმას, რომ საბჭოთა ხელისუფლება იცავენს ბურჟუაზიულმა სახელმწიფოებმა (ინგლისმა, იტალიამ დასხვ.) და მრავალ მათგანთან ნორმალური სავაჭრო ურთიერთობა დავამყარეთ, მაგრამ ჩვენი საბჭოთა კავშირი კვლავინდებურად ერთად-ერთი ქვეყანაა, რომელსაც მართავს მუშა და გლეხი და ამიტომ შესაძლებელია მასზე მოაწყონ ახალი თავდასხმა. მთელი მსოფლიოს სახელმწიფოებს თოფ ქვეშ ყავთ მრავალრიცხოვანი არმიები, მზად აქვთ საჰაერო და საზღვაო ფლოტი, ამზადებენ თავის ქარხნებში იარაღებს, ჰაერობლანებს და მხრჩოლავ გაზებს და ყველფერ ამას გამოიყენებენ საბჭოთა ქვეყნის, მთელი მსოფლიოს მშრომელთა დასაყრდენის წინააღმდეგ. მსოფლიო კაპიტალს არ უთქვამს უარი თავის მოთხოვნილებებზე მეფის მთავრობის ყველა ვალების და კაპიტალისტებისაგის ფაბრიკა-ქარხნების დაბრუნ ბის შესახებ, არ აუღია ხელი ოკუპაციებზე საბჭოთა რესპუბლიკის მოსპობის შესახებ. ჩვენი საბჭოთა ქვეყნის დასაცავად საჭიროა ნამდვილი წითელი არმია.

6. საბჭოთა მთავრობამ არა ერთხელ მისცა წინადადება თავის მეზობლებსა და მსოფლიოს მსხვილ სახელწიფოებს (კონფერენციებზე გენუაში ჰაგაში მეზობლებთან კონფერენციაზე მოსკოვში 1922 წ. დეკემბერში ( ) ახლა ლონდონში) სრულიად განიარაღების ან შეიარაღების საგრძნობათ შემცირების შესახებ, მაგრამ ყველა ეს წინადადებები უარყოფილი იქნენ მსოფლიო კაპიტალის მიერ. მიუხედავად ამისა საბჭოთა მთავრობამ ჩვენი არმიის რაოდენობა 600.000 კაცამდი შემაცირა. შემოილო სამხედრო სამსახური შემოკლებული ვადა (ორი წელიწადი ქვეითთა და ცხენოსანი ჯარისთვის) და მთელი რიგი შეღავათები სამხედრო სამსახურის გასავლელად, რაც საგრძნობათ ამცირებს სამხედრო ბეგარის სიმძიმეს ჩვენი ქვეყნისთვის.

7. წითელი არმიის რაოდენობის შემცირებამ შესაძლებლათ გახადა შემდეგი შეღავათების მინიჭება ოჯახური მდგომარეობის მიხედვით:

ა) პირველი ხარისხის შეღავათი ეძლევა ოჯახის ერთად ერთ შრომის უნარის მქონე წევრს, თუ მას სარჩენი ყავს სამი ან მეტი შრომის უნარმოკლებული.

ბ) მეორე ხარისხის შეღავაი ეძლევა ოჯახის ერთად ერთ შრომის უნარის მქონე წევრს, თუ მას სარჩენი ყავს ერთი შრომის უნარმოკლებული.

გ) მესამე ხარისხის შეღავთი ეძლევა ოჯახის ერთად-ერთ შრომის უნარის მქონე წევრს, თუ მას სარჩენი ყავს ერთი შრომის უნარმოკლებული.

დ) მეოთხე ხარისხის შეღავაი ეძლევა ოჯახის შრომის უნარის მქონე წევრს მაშინაც, თუ ოჯახში არის მეორე შრომის უნარის მქონე წევრი, მაგრამ იმ პირობით, თუ მათ სარჩენი ჰყავთ არანაკლებ სამ შრომის უნარმოკლებული.

თუ უშეღავათოები საკმარისი არ იქნებიან ნორმის შესავსებათ, გაწვეული იქნება შეღავათიანების ნაწილი. შეღავათიანების გაწვევის რიგის გამოსაკვეთად მოხდება კენჭის ყრა გაწვეულებს შორის.

ამ შეღავათისა და კენჭის ყრის წესები ასეთია: ისინი ვინც ამ შეღავათებით სარგებლობენ, სრულიად თავისუფლდებიან წითელი არმიის რიგებში ჩარიცხვისაგან. თუ უშეღავათები თითეული რაიონიდან წამოაყენებენ წითელ არმიელების სრულ რაოდენობას, რომელსაც ამა თუ იმ რაიონისათვის აწესებს რეკოლიუციონური სამხედრო საბჭო.

8. საამხედრო სამსახურის ვადა ქვეითთა და ცხენოსანი ჯარისათვის დაწესებულია ორი წელიწადი. ეს ვადა გადიდებულია ძხოლოდ საზღვაო ფლოტისათვის (4 წელიწადი) და საჰაერო ფლოტის სპეციალისტებისათვის (3 წელიწადი), სადაც სამხედრო საქმე უფრო რთულია. უფრო მეტი შემცირება შეუძლებელი იყო, ვინაიდან სამხედრო საქმის ტენნიკა დღითი დღე რთულდება. წითელი არმია ყველა ჩვენი მტრების არმიებზე უძლიერესი უნდა იყოს.

9. გაწვეულთა ნაწილი ჩარიცხული იქნება ტერიტორიალურ დივიზიებში, სადაც მიენიჭებათ შეღავათიანი პირობები სამხედრო სწავლის გასავლელათ, ამ ტერიტორიალური ნაწილების წითელი-არმიელები ირიცხებიან თავის ნაწილში ოთხი წლის ვადით და ამ ხნის განმავლობაში სამხედრო საქმის შესასწავლათ იწვევენ 3—5 კვირის ვადით თითეულ ჯერ, სულ კი ხუთი თვით, დანარჩენი დროს კი ატარებენ სახლში—უვლიან თავის მეურნეობას ან მუშაობენ ფაბრიკაში.

1902 წელში დაბადებულთა ჩარიცხვა ტერიტორიალურ ნაწილებში მოხდება მხოლოდ სამხედრო რევოლიუციონურ აბჭოს მიერ დაწესებულ რაიონებში და მხოლოდ მუდმივ ნაწილების წითელ არმიელების სათანადო რაოდენობით შევსების შემდეგ.

10. წითელ-არმიელის საპატიო სახელი და სოციალისტური სამშობლოს დაცვის ღირსება საბჭოთა რესპუბლიკაში ენიჭება მხოლოდ მშრომელთ. არამშრომელთ ელემენტებს, კულაკებს, ვაჭარ სპეკულიანტებს, რომლებსაც არაა აქვთ საბჭოებში არჩევნების უფლება—საბჭოთა ხელისუფლება არ ანდობს თოფს—მათ იწვევენ ნაწილებში წითელ არმიელებისათვის სამსახურის გასაწევად.

11 წითელ არმიაში გაწვეული შეხვდება ამხანაგურ მოპყრობას მეთაურების მხრივ, რომლებიც აგრეთვე მუშებისა და გლეხების წრიდან არიან გამოსული. კომუნისტური პარტია წითელ არმიაში განაგრძობს მშრომელთა გათვითცნობიერების საქმეს. წითელი არმია სკოლაა მუშურ გლეხურ ახალგაზრდობისათვის. ყველა წითელ არმიელებს წერა კითხვას ასწავლიან პოლიტიკურ მეცადინეობის დროს თავის კლუბში და გაზეთში წითელ-არმიელი ეცნობა საბჭოთა წყობილებას და წესებს სხვა ქვეყნებში, საბჭოთა ხელისუფლების პოლიტიკას ქალაქში და სოფლად, გლეხური მეურნეობის უკეთეს ფორმებს. სოფლათ და ფაბრიკაში დაბრუნების შემდეგ, წითელ-არმიელი უკეთესი ცხოვრების მოწინავე მშენებელი იქნება.

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის სამხედრო რევოლიუციონურ საბჭოს პოლიტიკური სამმართველო.

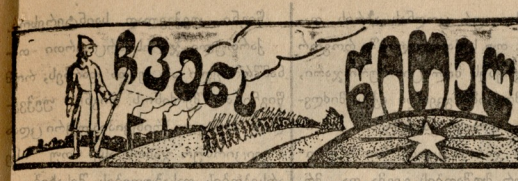

1-ლ ქართულ მ/რ. ლეგიონში.

12 მაისს, შესდგა 1-ლ ლეგიონის საერთო უფ და პოლიტშემადგენლობის კრება, რომელსაც აგრეთვე დაესწრენ, სხვა და სხვა ნაწილების წარმომადგენლებიც.

კრებას თავმჯდომარეობდა ამხ. მომფორია.

დღის წესრიგში იყო:

1. საკლუბო მუშაობის გაშუქება დამბ.-თან ახალი მუშაობის მეთოდ. შემოდება, საკლუბო და ლ-ნ. ... ბების (წითელი კუთხეები) ... ...ობისათვის.

2. საკითხის შესახებ მოხსენება გაკეთა 1-ლ ქართ. ლეგიონის კლუბის გამგემ ამხ. სიხარულიძემ, რომელმაც ნათლათ გაიშუქა კლუბის წარსული და მომავალი მუშაობა.

ამასთანავე აღნიშნა ამხ. მომხსენებელმა ისიც თუ როგორი გზით უნდა მიუდგეთ კლუბის მუშაობას და როგორ უნდა ჩავითრიოთ ამ მუშაობაში თვით წითელ არმიელებიც. შემდეგ ამხ. სიხარულიძის მოხსენების ირგვლივ, გაიხსნა ფრიად სერიოზული კამათი. აქ შეეხენ იმასაც, თუ როგორი მონაწილეობა უნდა მიიღონ საკლუბო მუშაობაში თვით ასეულის უფშემადგენლობამაც, გარდა პოლიტ შემდგენლობისა.

ამის შემდგომ ვინაიდან კრება დიდხანს გაგრძელდა, ზოგიერთი საკითხები გადადიდო შემდეგ კრებისათვის.

სამხკორი: ვ. ბ.

მე-3-მე ლეგიონი.

ყოველ ორ კვირეული იუმორისტული კედლის გაზეთი „წითელი წკეპელი“ № 4.

საკმაო ფორმატის გაზეთი, უკვე მე-4-ხე ნომერი გამოვიდა და მეთაური აღდგომის თემაზეა, იუმორისტიული წერილები მიძღვნილი არის ლეგიონის პერსონალ-შემადგენლობისადმი.

გაზეთის რედაქტორი ამხ. გავარდა უძღვნის საალდგომო წითელ კვერცებს: სამკომს და ლეგიონის თავს, ბ-შვილს და ახალდიანს, შტაბის უფროსს და მის თანამშრომლებს, პიიარო-კოლექტივს, ათასეულის და ასეულის თავებს, ქამასოს (სურ. საწყ. გამგე), პოლიტხელებს და მეგზლებს.

წერილებშიც მოთავსებულია შეესაფერისი კარიკატურები: მაგ. ახალდიანს და ბ—შვილს, რომლებსაც ყველაზე მეტი დიდი კვერცხი აქვთ შეხვედრილი. ერთი ზედ ხარ და სიმაგრის ჯამო წალკატით ტერავს, ხოლო მეორე ცულს ურტყამს გასატეხად, მეორე კარიკატურა თვით გავარდა სამხკომის სამდივნოსთან, რომელიც ამხ. ფენტს კვერცს ულოცავს, მერე მიდის ორი მტირალა მლდელი, რომლებთაც წინ უწყვიათ გავარდას მილოცავი ლაყე კვერცხები და ხარის თავი და სხვა.

შემდეგ მიდის ახალი ამბები. ცნობები: შვებულება, ახალი ძალა, ქუდრდობა, ამხ. მეთვალყურის „კაპრიზობა“ რომელშიც აღწერს სამხედრო კოოპერატივში მომხდარ ინცენდენტს (შესაფერისი კარიკატურით) და ბრძანება გავარდასი.

გაზეთი დაწერილია სეფუთად, მაგრამ წერილის სათაურები, რომელიც წითელი ფანქრით არის დაწერილი, რამდენთაც შორიდან იზიდავს მკითხველებს, იმდენთ ახლოს მისვლისას შთაბეჭდილებას კარგავს უშნო დაწერილი ასოებით.

საქართველოს კომუნისტური პარტიის მესამე ყრილობა.

(დასასრული)

ცენტრალური კომიტეტის შემადგენლობა.

(ანბანის მიხედვით)

ბოლქვაძე ვანო, გეგეჭკორი ალექსანდრე, გიორგაძე არჩილ, გურგენიძე კონსტანტინე, გოგია ბესარიონ, დევდარიანი გაიოზ, ელიავა შალვა, ზურაბოვი, თოდრია სილიბისტრო, ივანიშვილი ვლადიმერ, კახიანი მიხეილ, კოსტანიანი გიორგი, კვანტალიანი ეპიფანე, კალანდაძე ბენო, ლომინაძე ბესარიონ, ლორთქიფანიძე დავით, ლაკობა ნესტორ, მახარაძე ფილიპე, მამულია სიმონ, მღებრიშვილი, მაშკევიჩი მოსე, ორახელაშვილი მამია, ოკუჯავა მიხეილ, ედენტი თენგიზ, რუბენი, რატნეკი (წით. ჯარიდან), სუხიშვილი ვლადიმერ, სვანიძე ნიკოლოზ, სამაშვილი პარმენ, სულავა, სტურუა გიორგი, სტურუა ივანე, ფანასულაია, ქაფთარაძე ლადო, ქურდაძე ვასილ, ღოდობერიძე ლევან, ყურულაშვილი გიორგი, შაბანოვი, ჩხეიძე გიორგი, ცხაკაია მიხა, ჯატიევი ალექსანდრე.

კანდიდატები: ადამიძე თამარი, ასირბეკოვი ერვან, ახალაძე (ბათომიდან), ბერია ლავრენტი, ბახტაძე ვალია, ბედია მაკარი, გოლდაბაში აბრამი, დარახველიძე, ვარტაპეტიანი აშოთი, ვარამაშვილი მოსე, იუზბაშევი აშრაფ, იტრიევი ვასილი, მელაძე, მარდიშვილი, ოქუაშვილი არაქელ, ოფიკაშვილი ალექსანდრე, წულუკიძე პარმენ.

ცენტრალური საკონტროლო კომისიის შემადგენლობა.

ალაი ტაკი ზადე, ალაჯალოვი ნინა, გელაშვილი იოსებ, გაგლოევი, დოლიძე ანდრო, ბაქრაძე სტეფანე, იტრიევი ვასილი, კოზეტკოვი იაკობი, კიკნაძე ნიკო (კომუნისტის რედაქტორი), კვარაცხელია მოსე, ლომთათიძე გიგო, ლეონავა შამშე, მაკაროვი, მასხულია, მაისურაძე, მორჩილაძე, მიქაძე ისაკი, ორახელაშვილი მარიამ, საყვარელიძე პავლე („მუშის“ რედაქტორი), ტოლიშვილი ალექსანდრე, ტერ-ვართანოვი, ფირიაშვილი, ჩოდრიშვილი გიორგი. ხარაძე, ჯულელი სიმონ, ჯორბენაძე იასონ.

კანდიდატები.

ბორისენკო, გოგიბერიძე, თავდიშვილი, ლომიძე სტეფანე, ნოდია, ფირცხალავა გიორგი, ცინცაძე ასალო.

სარევიზიო კომისია.

ბერგვაძე იოსებ, ვაშაკიძე ვალერიან, კალანდაძე ერმილე, ლალაზიძე დავით და მაჭავარიანი ილია.

კანდიდატები.

ბოპორიშვილი და ქებაძე.

მე-2-ქართ. მსრ. ლეგიონის გიგლიოთეკა.

უნდა ითქვას სიმართლე, რომ ჩვენს ლეგიონში კულტურული მუშაობა ძალიან წინ სდგას. განსაკუთრებით აღსანიშნავია ლეგიონის სამკითხველო. იგი თვალ წარმტაც სანახაობას წარმოადგენს თავის სილამაზით და მხატვრულ მოწყობით. საუცხოოთ მორთულია ლენინის სახელობის კუთხე, სადაც არის მოთავსებული ლენინის ყველა ნაწერები და სადაც შეიძლება ადამიანი ეაცნოს ლენინიზმს. არის აგრეთვე სხვა და სხვა კუთხეები, მაგ. ანტირელიგიური, პოლიტიკური, სამხედრო, პოლიტხელთა კუთხე, სარეკომენდანციო მაგიდა და სხვა. ბიბლიოთეკას აქვს საკუთარი ორგანო „ცოდნის ტაძარი“ სადაც კვირიდან კვირამდი გაშუქებული არის ბიბლიოთეკის მუშაობა; ის შეიძლება ჩაითვალოს სამკითხველოს მოამბეთ. ყველა ამას სათავეში უდგას ახალგაზრდა ამხ. ჯანჯღავა, რომელიც დაუფალავად მუშაობს ამ დარგში. მან აგრეთვე დახმარება გაუწია მე-3 ათასეულის სამკითხველოს, რომელსაც მისცა თავის თანხიდან ათი მანეთი.

ამხ. ჯანჯღავა მადლობის ღირსია და უსურვებ მას გაასკეცებულ მუშაობას.

ციცერონი.

დეზერტიროების მსხვერპლი.

ელისაბედი მიშინე მიხედა, თუ რა საქმე ქონდა ვიქტორს გიგოსთან; ცოტა კიდევაც უკვირდა,—რადგან ამ ჩვენ ლაპარაკის დროს მოვიდა, მაგრამ ალბათ ბედიაო, უბაროდა გულში ელისაბედს.

— აბა ბოშო დგინის დასალევი მოამზადე რამე, ბიტორი გზა გამოვლილი ბრძანდება, მიმართა გიგომ ელისაბედს.

—არა, თქვენ არ მომიკვდეთ, არ დაგეყარათ მიწა, ეს არის ეხლა ავდექი სტოლიდან, მე თქვენთან ღვინის დასალევათ არ მოვსულვარ, ამას მერეც მოვე/ წრებით, ჯერ საქმე მინდა გავაკეთო.

—ბრძანეთ რა საქმე ბატონო.

—საქმე იმაშია, ჩემო გიგო, განაგრძო სიმშილისაგან ქანცგამოლეულმა ბიტორმა, რომ შენი უფროსი ბიჭი მიხა ეხლა კარგი მომწიფებული საკოლოა; ალბათ იმასაც გაიგებდი, რომ შენ ბიჭს ჩვენი იაგორა შავიძის გიგო ოლელა ჭყვარს; ღმერთმა კარგი დაგმართოს, კარგი ის იყოს თვალ-ტანად; და გასჯილობით მამა წამიწყვდეს თუ ვეკაცს არ ჯობდეს სახლში; იაგორას ოჯახი იმან წამოიყანა წყაროს თვალივით; შენი ბიჭიც კარგია, ოჯახიც ჩინებული გაქვს, მაგრამ ბირში ვერ მოგეფერები, რომ ის გიგო, მიხაზე უკეთეს ბიჭს წაყვებ. ამას არ უნდა ბევრი ლაპარაკი მაგრამ მე გულით ვარ მოწადინებული რომ ის გიგო შენ ოჯახს არ ავაშორო; იმიტომ, შე კაცო, რომ ნათლია-მირონები ვართ, თუმცა ეხლა ზოგიერთებს ნათლიობა და ნათესაობა აღარ სწამს.

—რას ბრძანებთ, ბატონო როგორ არ გვწამს, სასოებით უპასუხა ელისაბედმა.

გიგომ კი ჯერ გულმოდგინეთ უგდო ყური ბიტორარას, ბოლოს ღრმა ამოოხრის შემდეგ უპასუხა.

— ვიცი, ბიტორ, რომ ჩემი ოჯახისთვის კარგი გინდა, იაგორას ქალიშვილიც არ არის ჩვენი დასაწუნი, მაგრამ მახას ეხლა არა აქვს ცოლის თხოვის დრო.

— რა უდროობა აქვს, შე კაცო; 20 წლის ბიჭია, ჯან-ღონით და სისხლით სავსე, დაგავიწყდა, გიგო ცმაწვილობა? და თან ბიტორმა გიგას ხუმრობით მხარზე წაჰკრა ხელი.

— არა, მაგის საქმე არ არის, არ არის, საქმე იმაშია, რომ ბიჭს ჯერ სალდათობა არ გაუვლია, შემოდგომაზე წეიყვანენ, იქიდან თუ მშვიდობით დაბრუნდა, მერეც მოესწრება ცოლის თხოვას.

— შე კი კაცო, „სასალდათო იყოს რა უბრის, ქალი დანიშნოს და რომ დაბრუნდება ჯვარს დეიწერს, გამეფენიერდება და ის იქნება.

— არა, ბიტორო, დანიშნენა არ არის საჭირო. ის ქალი თუ მისი იღბალი, მაინც არ აცდება.

— დაგიჯინი, შე მამაცხონებულო იღბალი! იღბალი, რომ მოგადგება კარზე მოხმარი უნდა, უპასუხა იმედ დაკარგულმა ბიტორმა.

— ადამიანო, რატომ იცი ასე დაჯინება ეხლა მაგაზე ველაპარაკებოდი, ბატონო ბიტორ, მიხას ოლდა ძალიან აქვს გულში ჩავარდნილი, ამას კი დაუჭერებია „სოლდათობა“ და სოლდათობაო.

— თვითონ შენ ნუ იცი სისულელის დაჯინება, არ არის ეს ქალის საქმე, მე კაცს ველაპარაკებოდე შენ ნუ ჩამეჩრები სიტყვაში, გაიწყვეტინა ელისაბედს სიტყვა ღელვებულმა გიგომ.

— გიგო, საჩხუბრათ არ მოგსულვარ შენს ოჯახში, საქმის გასაკეთებლად მოვედი, თუ ჭკუაში არ მოგდის ჩემი სიტყვა, მშვიდობით ბრძანდებოდეთ, როგორც მოვსულვარ ისე წავალ, ფეხის ქარას ხომ არ გახდევიე, შე კაცო.

— ვიცი ბიტორ შენ ჩემი ოჯახისათვის გლახა საქმეს, რომ არ მოინდომებ, მაგრამ როგორც მოგახსენე მიხას ეხლა არა აქვს ქალის დანიშვნის დრო.

— ბიტორო, შენი მუხლის პირიმე დიდი ნავალი ბრძანდები ყველგან, ყველა გიცნობს, იქნებ როგორმე „სალდათობიდან“ გამათავისუფლებია ის ბიჭი და მერე მაგ საქმეს რაღა დაუდგება წინ.

— აბა —ამა-ბა, არა ელისაბედო, ეხლა ძალიან „სტროგობაა“. აღარაფერი შემიძლია; უწინ მოგეცა სიცოცხლე, მაგისთანა საქმეებს მე ვაკეთებდი; რომ მივიდოდ მარშალთან, სანამ საქმეს ერ გავაკეთებდი არ მოვეშობოდი; ან რატომ უნდა ეთქვა უარი, მე რაღაცა გრიშებს ვდებულობდი, ის კი ათ თუმან ნაკლებ არ ვაკეთებდა საქმეს.

— ხო, მაშინ კენჭით იყო და უფრო ადვილათ ხერხდებოდა, ჩაერია ლაპარაკში გიგო.

— არა, კაცო, მარტო კენჭის საქმეც არ იყო, კაცობა იყო, ჩვენ სიტყვას გასავალი ქონდა, მარშლები აზნაურიშვილებს პატივისცემით გვაყურებდენ, ახლა ძმაო გაისწორეთ მთა და ბარი, ღმერთმა ქნას, რომ კარგი ყოფილიყოს ეს საქმე, მაგრამ არა მგონია, ხალხი, რომ ღმერთს დაივიწყებს, ეროსოს-უფროსობა დეიკარგება, მაშინ საქმე კარგად არ წავა, ეპვით გადაიქნია თავი ბიტორმა და აქეთ-იქითა მიხედ მოიხედა უცხო ხომ არავინ გვიგდებს ყურსო; შემდეგ მზეს შეხედა და „გაეწოდა „გამოსამშვიდებლათ გიგოს ხელი:

— ოხ, სად წამოსულა მზე, დამაგვიანდა სხვაგანაც ვარ მისასვლელი, მშვიდობით ბრძანდებოდეთ, ღმერთი იყოს მოწმე, თქვენი ოჯახისთვის კარგი მინდოდა, მაგრამ, რადგანაც არ ინებეთ, თქვენ კარგად ბრძანდებოდეთ, ძალით არაფერი არ იქნება.

— ოოიიმინე, ვიქტორ, ცოტა წეესაზმრეთთო, ეპატიეებოდა გულ-ცივად გიგო ბიტორს, რომლის მუცელს სიმშილისაგან სულ წივილ-კივილი გაქონდა, მაგრამ, რომ შეატყო ბიტორარა რომ საქმე არ კეთდებოდა, ცოტა არ იყოს შერცხვა და მუცელ ცარიელი გაუდგა გზას.

(შემდეგი იქნება)

გრ. სლავისონიშვილი.

საერთოდ გაზეთი შინაარსის მხრივ თან და თან უმჯობესდება, მაგრამ როგორც წინა ბიბლიოგრაფიაში ავდნიშნეთ („წითელ არმიელის“ 19 აპრილის №-რი) შიგ მოთავსებულ მასალებს ორთოგრაფიისა და ენის მხრივ ესაჭიროება გაშალაშინება, რომელსაც ამხ. გავარდა უთუოდ სულ მოკლე ხანში ამასაც გამოასწორებს.

სამხკორი: ს. ყუბანეიშვილი.

რადიოს აგება.

ცალკე საკავშირო ასეულის რადიო ჯგუფის უფროსი შეუდგა „რადიოს აგებას, რომელიც დაიდგმება ეზოში. მეცადინეობა სწარმოებს ახლად კურს დამთავრებულ ამხანაგებთან, რომლებიც იყვნენ მივლენილი არმიის რადიო ასეულში და ერთი წლის მეცადინეობის შემდეგ დაბრუნდნენ ჩვენთან, დიდი მნიშვნელობა იქ იმას, რომ ჩვენმა ასეულმა შეიძინა კაცრი სპეციალისტ ქართველ წითელ არმიელებისა, რომლებიც მოამზადებენ ახალ წვეულ ამხანაგებს ამ დარგში.

სვირელი.

30 აპრილი ქართულ სხ. ლეგიონში.

მოწმენდილი, ულრუბლო ცა. მზიანი დღე, მსუბუქი სიო, ახლად გაშლილი ფოთლებით და ამწვანებული ყვავილებით. მორთული მიდამოები. საკმაოდ ამკობს ირემარეს.

გამოღვიძებული ბუნება გარეთ იწვევს წითელ მხედრობას. მოკაზმული ტრიბუნა, სადაც აღმართულია თვალუწვდენელი წითელი დროშა, ბარიერები, „სტანუკები“ და სხვა და სხვა სავარჯიშო მასალებით მოფარულია ლეგიონის მიდამოები. მოკაზმულ ლეგიონის ეზოში დარაზმულია წითელი ჩოხიანები, ალბანელებით აღსავსენი, გულის ტკივილ ქლოდებინ თავიანთ სტუმრებს.

ლეგიონს გარშემო რკალივით შემორტყმული ყავს კერძო მოკალაქენი, რომლებიც თვალის განურეყ-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ლად შესცქერიან მხიარულების ქვეშ მყოფ ლეგიონს და მის შემადგენლობას. აგერ დროშაც გამოფრიალდა ლეგიონის შტაბის შენობიდან და მხუბუქმა სიომ დაიწყებია თავისუფლად ფარფაში. სმენა! გასცა განკარგულება ლეგიონის თავმა. ორკესტრმა დაუკრა ინტერნაციონალი. ავტომობილებმაც იწყეს შემოსრიალება ლეგიონის ეზოში.

ამხ. ლექვთაძე, ამხ. ჟღენტი, ამხ. ეგოროვი, ამხ. ორჯონიკიძე და ამხ. ცხაკაია, რომლებმაც თვითეულად მიესალმენ და მოულოცენ უმშვენიერესი დღესასწაული. ლეგიონის ორკესტრი ასრულებს ინტერნაციონალს. მოზეიმე წითელი მხედრობის მჭეშარე ვაშას ძახილმა ცის სივრცეში დაიგრიალა. ძვირფასი სტუმრები დასხდნენ.

ლეგიონის აფერადებული ეზო მაუურებლებით გაჭედილია.

ნაბიჯით იარ! გასძახა ლეგიონის თავმა და დარაზმული წითელი მხედრობა გაეშურა ტრიბუნის მახლობლად.

დაიწყო ბარიერებზე ხტომა ცხენებით—ჩეხვა. თვითეულმა მხედარმა შესაფერისად შეასრულა ყოველივე გასაკეთებელი.

განსაკუთრებით ჩეხვის შედეგებმა დიდი შთაბეჭდილება დასტოვა ძვირფას სტუმრებზე.

აგერ მუშებიც მოაფრიალებენ თავისუფლების დროშას, სიჩქარით დაირაზმენ, რომ არ დარჩენილიყო დაუთვალიერებელი თვითეული წითელ არწივის სიმაძაც.

ოხ, შენი ჭირიმე, რა ელვის სისწრაფვით მიექანება, სთქვა ერთმა მუშამ.

მერე რა მრისხანე შეხედულება აქვს, როდესაც ხმალის ტრიალით მიქროლავს, დაუმატა მეორემ.

დასრულდა ყოველივე და მუშები მინც თვალს არ აშორებენ იმ ადგილს სადაც მოქმედობდენ ჩვენი მხედრობა. პირველი წვეულები წავიდნენ. აგერ სუფრაც გაიშალა. თვითეული მხედარი თავისაკენ მიეპატიჟება სტუმრებს.

ყველანი დასხდნენ. სუფრის ხელმძღვანელიც ამოირჩიეს.

ყველა ნაწილებიდან და ორგანიზაციებიდან კაცი არ დარჩენილა რომ მისასალმებელი სიტყვით არ გამოსულიყოს და არ მიეულოცოს ქ. ცხ. ლეგიონის 3 წლის არსებობა, რომლის დროსაც ორკესტრი ასრულებს ინტერნაციონალს.

აგერ გამართეს ცეკვა.

კმაყოფილებით და სიყვარულით აღსავსე გამოემშვიდობა ჩვენი სტუმრები ლეგიონის შემადგენლობას.

ცხომელიძე.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ.

— **ზემო ავჭალაში.** ყველა მნიშვნელოვანი ჰიდრო-ტეხნიკური სამუშაოები დასრულდა. მუშაობა დაჯდა 211.000 მანეთი.

— **წყალთ საზომები.** ამჟამად თბილისში დადგმულია 2.200 წყალთ საზომი, ამოდენივე კიდევ უნდა დადგან.

— **დემობილიზაციდან დაბრუნებულთათვის.** დემობილიზაციიდან დაბრუნებულ წითელ არმიელთა დამხმარე კომისიამ აუცილებლათ სენო დასასვენებელ სახლებში დაეთმოს ადგილები ჯარიდან განთავისუფლებულ სუსტ წითელ არმიელებსაც ა. კ. ცაკის ხარჯზე.

— **სკოლებში მიღებულთა რიცხვი.** 1923—24 სამოსწავლო წლისათვის მთელ რესპუბლიკის შრომის სკოლებში მიღებულ მოწაფეთა რიცხვი უდრის 41.314.

— **არდადეგები.** განათლების კომისარიატის დადგენილებით სამოსწავლო წელიწადი თვედება 21 ივნისს, ჩვეულებრივი მეცადინეობა კი შესწყდება 7 ივნისს.

— **დასასვენებელი დღეები.** შრომის კომისარიატმა დაარსა კომისია რომელიც გამომუშავებს საბოლოოთ დასასვენებელ დღეების სიას.

— **შრომის ქირის შესახებ.** შრომის კომისარიატმა დაარსა განსაკუთრებული კომისია, რომელიც გამოიმუშავებს შრომის ქირის რაოდენობის.

— **ბავშვების გაგზავნა საგარეკოთ.** 15 ივნისიდან თფილისის სბავშო სახლებიდან დაიწყება ბავშვების გაგზავნა აგარაკ კოჯორს.

ᲞᲠᲝᲕᲘᲜᲪᲘᲘᲡ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ.

— **ოზურგეთის სამაზრო აღმასკომის** მიერ დაეგზავნა მაზრაში ყველა რაიაღმასკომებს ცირკულიარული განკარგულება, რომლის გამოც თანაბმათ საქართ. საარქეოლოგიო სამმართველოს მომართვისა აღკრძალულია დანგრევა და გადაკეთება ყველა იმ ეკლესიების და სამრეკლოების, რომელნიც აშენებულნი არიან 1860 წლამდე და რომელნიც შეუსწავლელნი არიან არქეოლოგიურათ.

— **ელსადგურის აგება ოზურგეთში.** სამაზრო აღმასკომის მიერ მიღებულია ზომები 100 ძალიანი ელექტრონის სადგურის აგებისათვის. წინასწარი სამუშაო შესრულებულ იქნება ამ მოკლე ხანში.

ᲚᲔᲚᲝᲕᲜᲔᲑᲐ

— **ძლუბის გახსნა.** 10 მაისს გაიხსნა საბურთალოს მუშათა კლუბი. გახსნის ზეიმს დიდძალი ხალხი დაესწრო.

— **მუშათა ინსტიტუტი.** საქართველოს პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს კულტურულ განყოფილებამ გახსნა მუშათა სამხატვრო ინსტიტუტი ყოფილ კინო „მულენ ელექტრიკის“ შენობაში.

— **ბაქოს თეატრი.** ბაქოს მუშათა თეატრი ქალაქის აღმასრულებელმა კომიტეტმა გაანთავისუფლა საქალაქო გადასახადისაგან. დასი წარმოდგენებს მართავს რუსთაველის თეატრში.

ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲒᲠᲐᲤᲘᲐ.

ᲗᲔᲝᲓᲝᲖᲘ ᲟᲚᲘᲔᲜᲘ.

მილიციონური ჯარი-მისი პრინციპიალური და პრაქტიკული მხარეები.

ს. ორჯონიკიძის წინასიტყვაობით.

ფასი 40 კ. 31 გვერდი.

ამხ. თეოდოზ ჟღენტის წიგნის გამოსვლა სიმპატიურ და ამავე დროს მეტის მეტად მნიშვნელოვან მოვლენად უნდა ჩაითვალოს. სამხედრო საქმის შესახებ ქართულ სამხედრო ლიტერატურა ძლიერ ცოტა მოიპოვება. თუ არსებობს ისიც ისტორიული თვალსაზრისით განხილული, წმინდა პრინციპიალური თვალსაზრისით განხილვა სამხედრო საქმის, ჯარის წყობის და მისი ყოველ-მხრივი შესწავლა—ჩვენს ლიტერატურაში არ არსებობს. ამ თვალსაზრისით, განხილული თ. ჟღენტის წიგნი მნიშვნელოვანია.

წინასიტყვაობა ეკუთვნის ამხ. ს. ორჯონიკიძეს. ამხ. ორჯონიკიძეს ჩვენ ვიცნობთროგორც რევოლიუციონურ ჯარის ერთ უდიდეს მოღვაწეს, რომელსაც დიდი გამოცდილება აქვს სამხედრო ჯარის არქიტექტონიკის გაგებაში. ამხ. ს. ორჯონიკიძე თავის წინასიტყვაობაში ატარებს იმ აზრს, რომ აუცილებელია ქართული რევოლიუციონურ ჯარის შექმნა, რომ სოციალისტური საქართველო ქართულმა ჯარმა უნდა დაიცვას. ამხ. ს. ორჯონიკიძე აღნიშნავს იმ ინსნიუაციებს, რომელსაც ავრცელებენ ბოლშევიკების მტრები, თითქოს კომუნისტები წინააღმდეგი ყოფილიყვნენ ქართული ჯარის შექმნის, უარყოფს რა ამ ცილის-წამებას, მას მოჰყავს ამხ. ლენინის შეხედულება ქართული ჯარის შექმნის შესახებ. ამხ. ლენინის ამ წერილს უდიდესი ისტორიული მნიშვნელობა აქვს.

ამხ. თ. ჟღენტი თავის წიგნში განიხილავს მილიციონური ჯარის როგორც პრინციპიალურ ისე პრაქტიკულ მხარეებს.

აღნიშნულია მოკლედ თუ რას ნიშნავს წითელი ჯარი, როგორ წარმოიშვა ის და რა არის მისი მიზანი.

ამხ. თ. ჟღენტი აღნიშნავს, რომ წითელი ჯარის აუცილებლობა, მაშინ წარმოიშვა, როდესაც კონტრრევოლიუციამ ყოველივე მოლოდინს გადააჭარბა და მიმართა ყოველივე საშუალებებს დაეხმო პროლეტარიატის დიქტატურა. 1917—1921 წლამდე არა ჩვეულებრივ ბრძოლას აწარმოებდა წითელი ჯარი რევოლიუციის მონაპოვართა დასაცავად. 1921 კი წლიდან იწყება შედარებით უფრო ნორმალური პირობები სოციალისტური აღმშენებლობისათვის და ვინაიდან პრინციპიალურად პროლეტარიატის დიქტატურა ვერ ითმენს მუდმივ ჯარს, დაისვა საკითხი სამილიციო ჯარის შექმნის შესახებ.

არც სამილიციო ჯარია მიზანი სოციალისტური სახელმწიფოსი სოციალიზმი უარყოფს ყოველ-გვარ ჯარს და შეიარაღებას. მაგრამ სანამ ს.ს.რ. კავშირი გარშემორტყმულია იმპერიალისტური სახელმწიფოებით თავის-თავად ცხადია—ჯარის სრულიად მოსპობაზე ლაპარაკიც ზედმეტია.

ამხ. თ. ჟღენტი სტატისტიკით ამტკიცებს, თუ რამდენი ჯარი ჰყავს იმპერიალისტურ სახელმწიფოებს, რამდენიც სიტყვით ომის წინაღმდეგი ნამდვილად კი მუშათა კლასის ხარჯზე არჩენს არსებულ მილიტარისტულ ძალას. შემდეგ აღნიშნულია თუ რატომ არ შეუძლია პუტუაზიულ სახელმწიფოებს იყოლიონ მილიციონური ჯარი. მილიციონური ჯარის შექმნა შეუძლია მხოლოდ იმ სახელმწიფოს, სადაც საბჭოთა მართვა-გამგეობის ფორმა და შინაარსი, კომუნისტური გავლენა და ჰეგემონიაა.

ამხ. თ. ჟღენტი აღნიშნავს იმ მოსაზრებებს თუ რატომ არ შეიძლება მილიციონურ სისტემაზე ერთობაშად გადასვლა. ავტორი ამტკიცებს ღრმა პრინციპიალურ ცოდნას აზრის დასაცავად. თუ საქართველოში როგორ უნდა შეიქნეს მილიციონური ჯარი, ამას რამდენიმე გვერდი აქვს მიძღვნილი, დასასრულ გარჩეულია მილიციონურ ჯარის წყობა, მათში პოლიტიკურ მუშაობის გეგმა და მრ. სხვა.

წიგნი უეჭველად საინტერესოა.

ქართული ჯარის არც ერთი თანამშრომელი არ უნდა დარჩეს, რომ წიგნი არ შეიძინოს. წიგნი უეჭველად პირველი პრინციპიალური ცდაა მილიციონურ ჯარის ასე თუ ისე არსებობის დასაბუთების შესახებ.

ა—ე.

ᲡᲐᲡᲝᲤᲚᲝ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲐ.

ᲓᲐᲖᲦᲕᲔᲕᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲑᲐ ᲡᲐᲡᲝᲤᲚᲝ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲐᲨᲘ.

სოფლის მეურნეობა ყველაზე უფრო ნაკლებად არის უზრუნველყოფილი „შემთხვევითი მოვლენების“ გავლენისაგან. შესაძლებელია: ვენახს შესანიშნავად ქონდეს მოსხმული ნაყოფი, ხილის ბაღი სავსე იყოს ნაყოფით, ან ნახნავ-ნათეს კარგი პირი უჩნდეს, რომ სეტყვამ, მდინარის ნაპირების გადმოხეთქვამ, გვალვამ ან ზედმეტ წვიმამ სრულებით გაანადგუროს, აქ დახმარების როლში გამოდის დამზღვევი საზოგადოება.

დაზღვევა ეწოდება კაპიტალის გაქრობისგან უზრუნველყოფას, რომელიც სწარმოებს, ყოველწლივ გარკვეული ფულადი გადასახადის შეტანით განსაკუთრებულ დამზღვევ დაწესებულებაში.

დაზღვევა გაირჩევა უბედურ შემთხვევების მიხედვით: დაზღვევა ცეცხლისაგან, სეტყვისაგან, გადამდებ სნეულებისაგან საქონლის ჭირისაგან, გვალვისგან და სხვა.

დაზღვევა დფუძნებულია შემდეგზე: ქონების პატრონს დამზღვევ საზოგადოებაში შეაქვს ყოველი გარკვეული პროცენტი დასაზღვევ კაპიტალისა და თუ კაპიტალი დაიკარგა, დამზღვევ საზოგადოებისგან ზარალი აუნაზღაურდება. ამ შესატან პროცენტს ეწოდება პრემია. დამზღვევი პრემიის სიდიდეს განსაზღვრავს დამზღვევი დაწესებულება. დაზღოვებით შემდეგ ნაირად: მიღებულად ყოველ ცალკე დაზღვევის [illegible] დამზღვევი საზოგადოება [illegible] თავის აგენტებს დასაზღვევ [illegible] ლის შეფასებისათვის და ამის [illegible] ხედვით თუ როგორია ღირებულება მოვლენისა მუშავდება პრემია. მაგრამ დაზღვევის ღირებულება არ აღემატება დასაზღვევ მოვლენის ფასის 3 მეოთხედს რადგან პატრონმა განგებ არ გაანადგუროს დასაზღვევი ქონება.

დამზღვეველს არ აქვს უფლება ერთ და იმავე დროს დაზღვევოს ორ დაწესებულებაში თავის ქონება ერთი და იგივე უბედურებისაგან, სამაგიეროთ მას შეუძლია მაგალითად ერთში დაზღვევა ცეცხლისაგან და მეორეში სხვა რაიმე უბედურებისაგან.

ქონების დაზღვევა წარმოადგენს მეტად სერიოზულ ეკონომიურ ღონისძიებას.

ჩვენ ქალაქებში შემოღებულია უკვე სახლების დაზღვევა უბედურ შემთხვევისაგან.

საჭიროა რომ ჩვენი სოფლის მეურნეობა უზრუნველყოფილი იქმნეს დაზღვევით, რათა მათ დოვლათის შექმნის და დაგროვების ნორმალური პირობები მიეცეს.

რაც თავის რიგათ გააჯანსაღებს ჩვენს სოფლის მეურნეობას.

ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐ ᲓᲐ ᲡᲢᲐᲢᲘᲡᲢᲘᲙᲐ

ᲡᲐᲗᲝᲑᲝᲒᲘ ᲛᲐᲡᲐᲚᲘᲡ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲐ ᲠᲣᲡᲔᲗᲨᲘ.

საყურადღებოა რუსეთის სათბობი მასალის რაოდენობისა და მის მომბარების შორის დამოკიდებულება თვით რუსეთში. მიუხედავად იმისა, რომ რუსეთში აუარება მარაგია სათბობი მასალის, რუსეთის მრეწველობა 1910 წლიდან მოყოლებული დიდ ნაკლებობას განიცდიდა სათბობი მასალის მხრივ და უკანასკნელ ხანებში განსაკუთრებით სამოქალაქო ომების დროს კატასტროფამდე მივიდა. მარტო ომის მიზეზით არ აიხსნება ასეთი მდგომარეობის შექმნა. საქმე იმაშია, რომ უკანასკნელი 5 წლის განმავლობაში იმდენად განვითარდა რუსეთის მრეწველობა, რომ არსებული სათბობი მასალის დამუშავება უკვე აღარ კმარიყო. რუსეთის ფარგლებში დამუშავებული სათბობი მასალა ვერ აკმაყოფილებდა განვითარებაში წასულ მრეწველობას.

სათბობი მასალა მეტად კოლოსალური რაოდენობისაა რუსეთში. მე მოვიყვან რუსეთის გეოლოგიურ კაბინეთის 1920 წლის სტატისტიკურ ცნობებს ამის შესახებ. ჯერ-ჯერობით მხოლოდ ქვანახშირის რაოდენობას. დონის ოლქში მოიპოება 59.600 მილ. ტონი ნახშირი. მოსკოვის მიდამოებში 11.578 მილ. ◆. ურალში 632 ტონი. კავკასიაში 284 მილ. ტონი, სამხრეთ დასავლეთ რუსეთში 46 მ. ტ. თურქესტანში 157 მ. ტ. საერთოდ კი 454.000 მილ. ტონი. როგორც ვხედავთ ნახშირის ასეთი რაოდენობა ერთობ დიდია. 1913 წელს რუსეთმა მოახმარა თავის წარმოებას 40 მილ. ტონამდე. ამნაირად აღნიშნული მარაგი, კიდევაც რომ ხუთჯერ გადიდდეს სათბობი მასალის მობმარება, რუსეთს ეყოფა 50 წ. განმავლობაში. ამის გარდა აუარება მოგვეპოება აგრეთვე სათბობი მასალის სხვა სახეც. ვინ არ იცის თუ როგორი მდიდარია რუსეთი ნავთით, წანახშით და ხე ტყითაც. ამ მასალათა რაოდენობა განუსაზღვრელად დიდია. ქვა ნახშირზე მეტი რუსეთში მოიპოება წანახში, რომელიც არა თუ კლებულობს რაოდენობით, არამედ თანდათან მატულობს. გამოანგარიშებულია, რომ რუსეთის იმ ნაწილის წანახში, რომელიც მოთავსებულია 60 გრ. პარალელის ქვევით სამხრეთისაკენ, დაკმაყოფილებდა მთელი რუსეთის მრეწველობის მოთხოვნილებას. წანახშის რაოდენობა, ყოველ წლიურად მატულობს 5 მილიარდი ფუთით. ასევე შეიძლება ითქვას ხე ტყის შესახებ, რომელიც 2,8 მილიარდი ფუთით მატულობს წლიურად. ეს კი შეადგენს სახელმწიფოში მოსახმარ სათბობი მასალის 50 პროც.

შეიხ.

ნ. დ. ს. ც. ტირაჟი 900 სამხედრო სტამბა კეცხოველის ქ. 3. პასუხისმგებელი რედაქტორი. ჩანტლაძე.